

Desmond Tutu (1931-2021)

Południowoafrykański działacz społeczny, biskup anglikański; pełnił funkcję sekretarza generalnego Rady Kościołów Południowej Afryki i przewodził Kościołowi anglikańskiemu w RPA. Laureat Pokojowej Nagrody Nobla w 1984 roku za walkę z apartheidem w Afryce Południowej. Był pierwszym czarnoskórym anglikańskim arcybiskupem Johannesburga.

Andriej Sacharow (1921-1989)

Rosyjski fizyk; początkowo pracował nad bronią nuklearną, następnie protestował przeciw próbom jądrowym. Autor książki *Rozmyślenia o postępie, pokojowym współistnieniu i wolności intelektualnej*. Laureat Pokojowej Nagrody Nobla z 1975 roku za kampanię na rzecz praw człowieka w ZSRR. Współautor Sloiki (Ciasta warstwowego) – projektu bomby wodorowej.

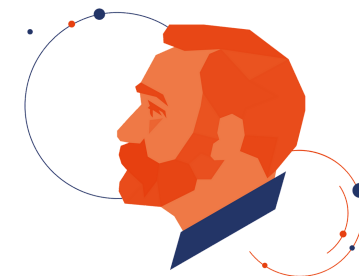
Szirin Ebadi (1947)

Iraska działaczka, adwokat; wykładowczyni uniwersytecka, przewodniczyła sądowi w Teheranie. Założycielka i prezeska Stowarzyszenia na rzecz Wspierania Praw Człowieka w Iranie i Towarzystwa Obrony Praw Dzieci. Laureatka Pokojowej Nagrody Nobla w roku 2003 za działania na rzecz promowania demokracji i praw człowieka, zwłaszcza kobiet i dzieci w Iranie. Była pierwszą kobietą- sędzią w swojej ojczyźnie.

Maathai Muta Wangari (1940-2011)

Kenijska działaczka ekologiczna i polityczna; założycielka Ruchu Zielonego Pasa. W latach 90. była ofiarą represji za działalność na rzecz ochrony praw człowieka i demokracji. Laureatka Pokojowej Nagrody Nobla w 2004 za wkład w zrównoważony rozwój, demokrację i pokój. Była pierwszą kobietą z Afryki Wschodniej i Centralnej, która otrzymała to wyróżnienie.

Łamigłówka Einsteina

Sprawdź się!

W Tygodniu Noblowskim zapraszamy do zmierzenia się ze specjalnymi łamigłówkami logicznymi, dotyczącymi osób... wyróżnionych Nagrodą Nobla. Ten typ quizów bywa określany jako „łamigłówki Einsteina”.

Czy genialny badacz – uhonorowany Nagrodą Nobla w dziedzinie fizyki w 1921 roku – rzeczywiście za młodu stworzył ten typ łamigłówek logicznych? Nie – to raczej tylko anegdota. Co nie oznacza, że „łamigłówka Einsteina” nie może stanowić sporego wyzwania (była wykorzystywana na przykład do testowania algorytmów komputerowych).

Materiał powstał w celach edukacyjnych w ramach projektu Tydzień Noblowski 2023. Partnerem wydarzenia jest firma Pfizer.

	1	2	3	4
Imię i nazwisko				
Kraj				
Rok przyznania wyróżnienia				
Nagrodę przyznano za				
Fakt z życia				

Jeśli chcecie się zmierzyć z łamigłówką – oto kilka porad:

- uważnie przeczytajcie wszystkie wskazówki;
- wpiszcie do tabeli te informacje, których usytuowanie w niej nie budzi wątpliwości;
- następnie – drogą dedukcji, drogi Watsonie – stopniowo uzupełniajcie dostępnymi informacjami kolejne puste miejsca;
- w każdej z pięciu kolumn tabeli powinny znaleźć się następujące dane dotyczące jednego Noblisty/jednej Noblistki: imię i nazwisko, kraj pochodzenia, data przyznania wyróżnienia, powód wręczenia Nagrody oraz jedna ciekawostka dotycząca życia lub dokonań laureata/laureatki.

Powodzenia! Koniecznie dajcie znać, jak Wam poszło!

1. Laureat(ka) ze Związku Radzieckiego znajduje się dokładnie po lewej stronie od osoby z Kenii, którą wyróżniono w 2004 roku.
2. Desmond Tutu, laureat z RPA, był pierwszym czarnoskórym anglikańskim arcybiskupem Johannesburga.
3. Osoba, która otrzymała wyróżnienie w 1975 roku, znajduje się w trzeciej kolumnie.
4. Szirin Ebadi, która zdobyła wyróżnienie w 2003 roku, była pierwszą kobietą-sędzią w Iranie.
5. Irańska działaczka, Szirin Ebadi znajduje się między osobą wyróżnioną w 1984 roku a osobą wyróżnioną w 1975 roku.
6. Wangari Maathai była pierwszą kobietą-laureatką Pokojowej Nagrody Nobla, pochodzącą z Afryki Wschodniej i Centralnej.
7. Andriej Sacharow znajduje się po lewej stronie od osoby, która otrzymała wyróżnienie za wkład w zrównoważony rozwój swojego regionu.
8. Laureat(ka) z RPA znajduje się w pierwszej kolumnie.
9. Osoba nagrodzona za walkę z apartheidem znajduje się w pierwszej lub w ostatniej kolumnie.
10. Osoba, która otrzymała wyróżnienie za działania m.in. na rzecz praw kobiet i dzieci w Iranie, znajduje się dokładnie po prawej stronie od osoby, od laureata z RPA.
11. W trzeciej kolumnie znajduje się osoba, którą wyróżniono za kampanię na rzecz praw człowieka w ZSRR.
12. Osoba wyróżniona w 1975 roku współtworzyła również projekt bomby wodorowej.